

Terény, 2007. május 1.



A határon kívüli magyarok kettős állampolgárságáról tartott 2005. december 5-ei, sikertelen népszavazás eredménye (kivált pedig a népszavazás hordaléka) sokkhatásként érte a magyar közvéleményt.

Hódmezővásárhely és a Nógrád megyei Terény község önkormányzata úgy döntött, hogy tiszteletbeli polgárság adományozásával erősíti a magyar összetartozás gondolatát.

2007. május 1-én, az Európai Unióhoz történt csatlakozás harmadik évfordulóján került sor Terényben, az Európa Parkban a „Terény Község Tiszteletbeli Polgára” cím átadási ünnepségére. Számos rimaszombati részesült a megtisztelésben, a befogadásban. Az alkalom ünnepélyességét emelte a helyi *Kalácska Népdal és Hagyományőrző Kör* fellépése. A tiszteletbeli polgárságot igazoló oklevelet **Fáy Dániel** polgármester és **Szlobodnyik András** körjegyző adták át. A „tiszteletbeli polgárok” nevében **Bán Zoltán** mondott köszönetet a szimbolikus befogadásért. Jelen voltak és köszöntötték a megjelenteket Hódmezővásárhely képviselői is.



Gecse Attila felvételei

Gyóry Dezső Lármafa

A nemzethalál árnya őszi reggel
bizonytalan köd, terjeng a Duna
didergő partján. Fölszáll-e? Ki tudja?
Nem szabad többé kialudnia
a nemzetrázó jajveszékelésnek:
A köd nem égbolt! - S minden lármafa
e kérdést verje: Hol van, nem az ország,
de a magyar Lét új határa ma?

Beder Tibor

Míg múltad marad, idegen maradsz

Szent László nyomában

Negyvennyolcan álljuk körül Lőcse főterén a szobrot. Csak a talpzata öt méter magas, a rajta álló daliás férfi is lehet vagy három méter.

Erdély különböző tájegységeiről, de többségében Székelyföldről gyűltünk össze mi, a 8. Lármafa-találkozó résztvevői. Két nappal előbb az erdélyi mezőség keleti peremén fekvő Cegőtelkéről indultunk el, arról a helyről, amelynek közelében 1068-ban a Kerlés melletti Cserhalom mezején László herceg, a későbbi szent király a leányrabló kun vezértől visszaszerezte a Nagyváradról elhurcolt magyar leányt.

Több korabeli történeti forrás ad hírt arról, hogy ő mindig a magyar nép védelmében emelt kardot, és különösen kedvelte a határvédőket, a székelyeket és a felvidéki szepesi lándzsásokat. Így volt ez az úr 1345. évében is, vízkereszt táján, amikor tatárok támadtak a székelyekre. A harc három napig tartott. És beszélnek, hogy amíg az üldözés tartott, Szent László király fejét a váradi templomban sehol sem találták. A templom öre negyednap újból bement keresésére, akkor már ott volt szokott helyén, de átizzadva, mintha élve, nehéz munkából tért volna vissza. Az ör elmondta a csodát a kanonoknak és egyéb jámbor embereknek, egy öreg tatár pedig megerősítette állítását. Azt beszélte ugyanis, hogy őket nem a székelyek és a magyarok verték meg, hanem ama László, akit mindig segítségül hívnak.

És a többi tatár szintén bizonykodott, hogy mikor a székelység rajtok ment, egy hatalmas termetű vitéz járt előtte, magas lovon, fején aranykorona, kezében szekerce, és mindnyájukat lefogytott rettenetes csapásaival és vaddalkozásával.

Évente egyszer mi is magunk közé szólítjuk László királyunkat, hogy kíséren el lármafagyújtó útjainkra, és segítsen nekünk abban a küzdelemben, amelyet anyanyelvünk fennmaradásáért folytatunk. Ő hát a csapat 49. tagja, aki bár sok nyelvet beszélt, de velünk együtt ő sem érti a város többségi lakosságának nyelvét. Nem érti, és

nem is értheti, hiszen az ő korában a magyar nyelv, majd a 12. századtól a trianoni döntésig a német és a magyar volt a város nyelve. 1910-ben a város lakosságának negyven százaléka volt magyar és ötven százaléka német ajkú. A város méretét és lakóinak számát tekintve felülmúlta Kassát és Eperjest. A ma 12 678 lakosú városban száznál kevesebb magyar és német él. A többi szlovák.

Múltértelmezések

Nemsokára egy autóbusznyi szlovák kirándulócsoporthoz érkezik a szoborhoz, és figyelmesen hallgatja az ismertetőt. Felvidéki magyar kísérőnk tolmácsolásából tudjuk meg, hogy az előttünk álló szobor férfi alakja **Ludovít Štúr** (1815–1856), a 19. századi szlovák nemzeti ébredés vezéregyénisége, a modern szlovák nemzettudat megeremtője.

Az ő nevéhez fűződik a szlovák irodalmi nyelv megteremtése, amelyet a Felvidék középső részének cseh nyelvhez kevésbé közelálló nyelvjárásából hozott létre. Hangsúlyozta az önálló szlovák nemzet szükségességét is, melyet a magyar államon kívül képzelt el. A magyarellenességéről közismert Štúr az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc idején szlovák önkénteseket szervezett a forradalom leverésére. Ezt helyesen cselekedte – nyomósítja ismertetőjét a csoport vezetője –, mivel az 1848–1849-es forradalom kizárólag a magyar nemzeti célokat kívánta megvalósítani.

Közben felvidéki magyar kísérőnk arról tájékoztat bennünket, hogy **Jókai Mór** *A lőcsei fehér asszony* című híres regény szerzője, aki többször is megfordult ebben a városban, és ennél a szobornál is járt, egy magyar zászlót bal kezével magasra emelő honvédszobrot láthatott itt. 1849 telén **Guyon Richard** tábornok vörös sipkás honvédjei (az 1848-as szabadságharc híres honvédszázalója volt a kassai vörös sipkásoké) a Branyiszkó-hágó (758 m) közelében győzték le gyilkos ütközetben a császári sereget. **Görgey Artúr** tábornok 1849. február 5-én a lőcsei honvédbálon értesült a branyiszkói győzelemről. Csapatával kihasználható a győzelmet, haladéktalanul délnek indult.

Erre emlékeztetett a lőcsei honvédelemlékmű, melyet a hatalomváltás után ledöntöttek és beolvasztottak. Az utódállamokban ekkor kezdődött el a magyar emlékek eltá-

volítása, előbb a szobrokkal és utolsó maradékunkkal, a nyelvvel folytatódik napjainkban. Csak hát a szlovákok leleményesebbek voltak szomszédaiknál, ahol mindenes-tül lerombolták a szobrokat, majd helyükre sokfelé újakat emeltek. Itt meghagyták az alapot, csak kicserélték másra a szobrot. Olyanra, amely nem sérti a többségi nép érzelmeit. Hogy mit gondol a vesztes, az senkit nem érdekel. Guyon tábornokról még annyit, hogy a forradalom leverése után **Kossuth Lajossal** együtt Törökországba menekült, és a török szultán szolgálatába állt. Sírja az Isztambulhoz tartozó Üszküdarban, régi nevén Szkutáriban található, Közel-Kelet legnagyobb sírkertjében, a *Karaca Ahmet Mezarligiben*. Emlékét sírjának érdekes magyar felirata ma is őrzi:

Itt nyugszik Guyon Richárd gróf / Török főtábornok / Frankhon ivadéka / Angolhon szülöttje / Magyarhon vitéze / Meghalt október 11-én 1856 / Élete 44. évében.

Elmereng az élet furcsaságain, és azon csodálkodom, hogy sem a franciák, sem az angolok nem tiltakoznak a hajdani gróf „magyarsága” ellen, sőt, ő maga sem kérdőjelezte meg a magyar forradalom polgári szabadság-eszményeit, melyeket az akkori Magyarország minden lakója számára megfogalmazott.

Magyar vértanú Felvidéken

Margonyán, a falutól mintegy kilométerre, egy erdő közepén emelt kriptában alussza örök álmát **Dessewffy Arisztid** aradi vértanú. Az utódok nevében az ő sírjára vittünk koszorút. A 13 tábornok közül négyet az aradi vár sáncában lőttek agyon. Holttestét innen szállította haza a család. Útikalauzunk, a szlovák parlament magyar képviselője közbenjárására a falu polgármestere mutatta a kriptához vezető utat. Az erdőt keresztüliszelő időszakos vízmosság erőziós gerincein egyensúlyozva meredek kaptatón araszoltunk a kripa felé. A kánikulának köszönhetően száraz terepen. Vajon nem érdemelne többet egy olyan ember emléke, aki életét adta olyan eszméért, melynek harcosai példásan vizsgáztak hősiességükkel? Hazaszeretetből.

Hisz az osztrákok csak **I. Miklós** cár 200 000 fős intervenciói seregének köszönheték győzelmüket.

Lengyel történészek szerint a közszékhelyen emelkedő Dessewffy-kastélyban született **Báthory István** erdélyi fejedelem, a lengyelek királya, a Báthory család szilágysomlyói ágának leszármazottja. 1567-ben Báthory István fejedelem Medgyesen fogadta a királlyá választásának hírével érkező lengyel követeket, hogy aztán a lengyelek leghíresebb királyává váljék. A krakkói templomban elhelyezett sírjára naponta több koszorút is elhelyeznek a lengyelek.

Az Orbán familia felvidéki ága

Ugyancsak ennek a kastélynak volt lakója **Orbán Balázs** édesanyja, **Knektel Eugenia**. Édesapja, **Knektel János** selmebányai bányamérnök volt, aki szultáni felkéré-

sre utazott Törökországba, hogy a birodalom gazdag arany- és ezüstereit kifejtse, melyeket a római uralom óta nem bányásztak. Itt vette nőül a **Duzoglu**kkal (régii örömi királyok utódai) rokonságban álló, elsőrendű latin családból származó **Foresti Máriát**. Házasságukból egy leánygyermek, a már említett Eugenia született, akit édesapja titokban Magyarországra vitt, és beíratta a kassai nőneveldebe, hat évre előre fenntartási díjjal biztosítva képzését. Visszautazásakor a hajó elsüllyedt, és soha többé nem láthatta sem Sztambult, sem szülőföldjét. Eltemette nyomtalanul a háborgó Fekete-tenger, mielőtt aszszonyát értesíthette volna leánya hollétéről. Közben a hat év, amelyre a tartásdíj ki volt fizetve, eltelt, s az elhagyott árva utcára került volna, ha az akkor Kassa közelében lakó **Orbán Pálné** született Dessewffy grófné keresztényi nemes buzgalomtól ösztönözve magához nem veszi a szegény elhagyottat, és saját lányaival tovább neveltetve, annak gondját magára nem vállalja.

Akkortájt került haza a katonaságtól Orbán Pálné fia, báró **Orbán János**, aki a napóleoni hadjáratokból sebesülten és sebzett szívvel jött haza, s búcsút vett a hadi pályától, ahol a magyarral akkor is olyan mostohán, oly méltatlanul bántak, mint most, vitézségének, érdemeinek jutalmát mások tették zsebre. Orbán János mint százados valamely franciák által megszállott kisebb erődöt éjjel meglepett, falait megmászta, és élete kockázatásával elfoglalta. Ezért egy német ezredes nyert előléptetést, az ő nevét még csak meg sem említették. Ezért és más, magyar önérzetet sértő eljárásokért megnehezelt, otthagya a katonai pályát, visszautasította a felajánlott nyugdíjat, s visszatért a polgári életbe, ahol sohasem tudott a némettel kibékülni, s mindig a Magyarország függetlenségéért buzgólkodó szabadelvűek táborába tartozott. Egy alkalommal, midőn szülőinek látogatására s az elzálogosított lengyelfalvi ősi családi birtok kiváltása érdekében hazautazott, ott megismerkedett a széppé fejlődött Knektel Eugeniával, a támaszt és védelmet igénylő szegény árvával. Megszerette, nőül vette, s azzal a kiváltott lengyelfalvi ősi birtokra, az Orbán család származási helyére telepedett le. E házasságból született a legnagyobb székelynek tartott Orbán Balázs. A 874 lakosú községben mindezekről senki sem tud.

Süvölt a szél Késmárk felett

Késmárk egyik meghatározó épülete az élénkpiros színű, új evangélikus templom. A 2003-ban Budapesten megjelent Szlovákiai útikönyv címlapját is ez díszíti, mintegy jelezve a magyar történelemben betöltött szerepét.

A templom **Theofin Hansen** osztrák műépítész tervei alapján épült. Keleties stílusa **II. Abdulhamit** török szultánnak köszönhető (1876–1909), akinek bőkezű adománya sokat segített a templomépítésben. A templom belsejét tartó fekete márványoszlopok is a szultán ajándékai. Mi készítette a szultánt adakozásra, miért volt fontos számára ez a templom? – tehetjük fel a kérdést. **Thököly Imre** kuruc hős, Magyarország törökök által elismert királya és Erdély fejedelmének tisztelete, aki a kurucfelkelés

leverése után feleségével, **II. Rákóczi Ferenc** édesanyjával, „Európa legbátrabb asszonyával“, **Zrínyi Ilonával** Izmitben, a hajdani Nikomédiában élte a bujdosás éveit. 1705. szeptember 13-án, 48 éves korában, tizenhárom évi bujdosás után halt meg, és az ottani örmény temetőben temették el. 1906-ban a többi bujdosóval együtt szállították haza, hogy Rákóczi kívánsága szerint hazai földben nyughassanak. Ebben a templomban alakították ki számára egy mauzóleumot a fejedelem palástjával és zászlóival, az Izmitből ideszállított eredeti sírkövel. Különböző késmárki evangélikus líceum legismertebb növendékei közé tartozott Thököly Imre, **Kazinczy Ferenc** és Görgei Artúr is. Kuruc nótával kedveskedtünk Thököly Imre emlékének, majd a mauzóleum falára elhelyeztük a Hargita-hegység illatát árasztó, mohával bélelt fenyőkoszorút. A hajdani kurucpárti város mai lakóinak (20 000) emlékezetéből teljesen kikopott Thököly Imre személye.

Újra Szent Lászlónál

A Késmárk közeli Kakaslovnicon és a Branyiszkhó közeli Zsegrán a Szent László-freskó képsorait veszszük szemügyre az ottani középkori templomok falán. Ezek, mint a többi freskó (összesen 48), az 1068-as cserhalmi ütközetről adnak hírt. Nagyjából négy szakaszra osztva örökítik meg az eseményt: kivonulás a váradi várból, a kunok üldözése, a csata és a pihenés. Többségében a határvidékek Árpád-kori templomainak falait díszítik. Ebből huszonegy Erdélyben (tizennégy a Székelyföldön) és húsz a Felvidéken, a mai Magyarországon öt, Ausztriában és Szlovéniában egy-egy található belőlük. A Lármafa-találkozók során eddig – beleértve a mostanit is – húszat sikerült felkeresnünk szélteben-hosszában a hajdani Magyarország területén. Ez alkalommal a küzdés jelenetét elemeztük alaposabban, és arra voltunk kíváncsiak, hogyan küzd Szent László a lányért, és hogyan segíti őt a lány. Zsegrán újdonságnak tűnik az eddigi ciklusokhoz képest, hogy az elrabolt magyar leány a földről ragadja meg a kun kezét. A többi esetben a kunt övénel fogva megragadva veti magát a földre. A kakaslovnici képsoron a király nyíla a kun szájából kicsapó láng felé irányul, a harc jelenetében fegyver nélkül küzdenek, miközben a lány a nehéz bárdal a kun bal lábán a horgasinát vágja el, majd a karddal lenyakazza a kunt. A kakaslovnici képsoron a király lándzsája nyakon döfi a kunt, a lány elvágja a kun horgasinát, és lefejezi.

Lám, vonom le a következtetést, összehangolt cselekvéssel le lehet győzni a támadókat. Aztán azon töröm a fejem, hogy 690 (1317) és 627 (1380) évvel ezelőtt, mert ekkor festették a kakaslovnici és a zsegrai templom Szent László-falikepeit, hogyan jutott el a cserhalmi ütközet híre a Cegőtelkétől légvonalban is a közel 400 kilométerre fekvő Kakaslovniconra vagy Zsegrára, amely a mostani aszfaltos úton is jó 600 kilométerre van onnan. Meg aztán hiányoztak a mai értelemben vett hírközlés eszközei is. Sem telefon, sem internet nem állt a rendelkezésre. A hírvívés egyetlen módja a gyalogos vagy a lovas posta volt. A történet híre mégis eljutott az ország legtávolabbi része-

ibe is. Falfestmények, legendák és a Szent László emlékére szentelt templomok sokasága hirdette a nagy király tetteit. Mindezek fogékony fülekre találtak, hiszen akkor a nép is azt akarta, mint a király, és a király is azt tette, amit a nép elvárt tőle. Ezer évig a magyarság és a vele itt élő népek történelme az egész Kárpát-medence története volt. Olyan történet, amelyet közösen éltek meg, együtt építettek fel, és ha kellett, együtt harcoltak vagy haltak meg érte. Aztán az egymást követő háborúk, forradalmak és ismét háborúk forgatagában apadó magyarok számával többszörös arányban növekvő más ajkú népesség térdhódításával a lakosság csak egy részét, csak a magyarul beszélőket érdekelték az itt történt dolgok. A trianoni békediktátumtól kezdve aztán a magyarság egyharmada vált idegenné saját hazájában. Ettől kezdve a maradék Magyarországot körbevevő utódállamok által megírt történelem megtanulására kötelezték az itt élő magyarokat, és addig ismételték és gazdagították immár több mint nyolcvan éven át, amíg a kétkedők is magukévá tették a magyartalanított történelmet. A második világháború után „a nemzetköziség és a testvériség“ jegyében a szocialista Magyarország is elfelejtette igaz történelmi múltját tanítani.

Borsiban és Kassán Rákóczi társaságában

A magyar határt a szlovák határtól a Ronyva pataka választja el. A jelentéktelen víz mellett a Nyárad Duna nagyságú folyónak tűnik. Ha nem hívnák fel rá a figyelmet, észre sem vennénk. Híre viszont, akár a Dunáé, nagy. A trianoni határ kijelölésekor a csehszlovák fél a megáradt patakot hajózható folyónak tüntette fel. Így került a határ túloldalára a Sátoraljaújhelytől mindössze öt kilométerre fekvő, akkor színmagyar település, a Magyar Betlehemnek is nevezett Borsi. A község keleti szélén álló kastélyban született 1676. március 27-én II. Rákóczi Ferenc, a nagy fejedelem, akinek születésével egy nemzeti eszme kelt életre. A kastélyt a Bodrog folyó ártéri erdeje veszi körül, és egykor a Bari pataktól táplált, kettős sáncárok övezte. Önvallomásában a következőket írja szülőhelyéről II. Rákóczi Ferenc: „Zavar fog el és pirulok, ha arra gondolok, hogy Te, Istenem, nekem és a mindenségnek teremted, istállóban születél, én pedig kastélyban. Te szegény pásztorok között, én a porszem és féreg, a Te színed előtt, kastélyban és udvarjárók nagy csődületében.“ Ha tudta volna a fejedelem, hogy miként züllesztik majd istállóvá születési helyét, és hitében, nyelvében miként sarcolják meg szülőfaluja lakóit, talán nem lett volna lelkiismeretfurdalása, hisz a kastélyból valóban istálló lett, és a falu lakóiból másodrendű állampolgárok és üldözött magyarok.

A település kicsiny református templomában megilletődve hallgatjuk azt a harangot, amely 331 évvel ezelőtt csilingelő hangjával adta hírül a fejedelem születését. 1654-ben öntötték Eperjesen, és a gondosan megőrzött hagyomány szerint a fejedelem édesanyja, Zrínyi Ilona adományozta azt a borsi egyháznak. E hagyomány hitelességét abban vélik igazoltnak látni, hogy amikor a

fejedelem, valamint édesanyja és bujdosó társai hamvait 1906. október 29-én Kassára hozták a törökországi Rodostóból, ezt a harangot is Kassára vitték, hogy ennek hangja kísérje a hamvakat új nyugvóhelyükre, a kassai dómba. Akkor a magyar nyelv „erdőzúgásának“ tűnt a sok harang zengése az akkori magyarok lakta Kassán. Az eltelt százegy év óta a szocialista iparosítással érkező betelepülőkkel 235 160-ra duzzasztott Kassának mindössze 10 000 magyar lakosa maradt. A bujdosók hamvai hazaszállításakor rendezett 2007. évi századik évfordulón a magyarok hangja, akár a borsi harangé 1906-ban, elveszett a szlovák nyelvűvé vált városban. Persze, Borsiban is változtak a dolgok. A valamikori színmagyar falu 1409 lakójából már csak 956 magyar. Borsiban ma már, más magyar településekhez hasonlóan, a katolikus magyaroknak szlovákul prédikál a plébános, és már az óvoda és az iskola is szlovák nyelvű. 1993-ban Borsiból csak egyetlen gyereket járatnak magyar iskolába a közeli Bodrogszerdahelyre. Egyébként a Bodrogköz legjelentősebb magyar településének 2252 lakójából 1515 magyar. Borsi község lakói már ráálltak arra az útra, amely „idegenségük“ feladásával a többségi nemzet tagjaivá lépteti majd elő őket. Így eleget tesznek annak a felhívásnak is, amelyet a szlovák államfő, **Ivan Gašparovič** fogalmazott meg június közepén: önmérsékletre intette a magyarokat, és a múlt feledésére szólította fel őket.

Szép gesztusnak tűnik napjaink konfliktusokkal teli világában egy ilyen felhívás. A kérdés csak az, hogy meddig mehetünk még az „önmérséklettel“ és „a múlt feledésével“. Nem varrhatjuk a felelősséget a borsi magyarok nyakába, hogy a jobb érvényesülés jegyében szlovák iskolába járatják gyerekeiket. És a katolikus magyarok sem egyértelműen hibásak azért, hogy szlovák anyanyelvű papokat küld rájuk a nagyszombati katolikus püspökség. A kassai Rodostó-házban csak szlovákul beszélő, különben kedves hölgy sem hibás azért, hogy nem tud egy szót sem azon a nyelven, amelyről az egész Rodostó-ház szól. Még az Árpád-házi Szent Erzsébet-székesegyház huszoneves idegenvezetőjére sem tudok haragudni, amiért csak szlovákul tartotta ismertetőjét, és azt is csak a szlovákoknak. Amikor megjelent egy hat személyből álló szlovák csoport, faképnél hagyta az „idegeneket“, közel ötvenfős csoportunkat, hogy a többségieknek álljon a rendelkezésére.

Szlovákiában és általában az összes utódállamban „idegenként“ kezelt magyarok csak akkor válhatnak elfogadhatóvá a többségi nemzetek számára, ha elfelejtik múltjukat. Ez már részben meg is történt! Az utolsó, ami ebből a múltból megmaradt, az a magyar nyelv. Ezt kell mielőbb felszámolni. Erre szolgálnak azok a kiemelt védőintézkedések, amelyeket a magyar nyelv rovására a többségi nemzet nyelvének védelmében foganatosítanak. Még az olyan településeken is, ahol egyetlen többségi sem él, és nem is élt soha, elsőbbsége van a hivatalos nyelvnek. A magyar nyelv ellehetetlenítését szolgálta a 90-es évek új közigazgatási beosztása is. Eszerint a magyarok által lakott déli területek észak-dél irányban elnyúló megyékhez kapcsolódnak, így egyetlen megyében sem kerül-

nek többségbe a magyarok. A szlovákok jelentős része a családi és iskolai neveletésnek köszönhetően nem örül annak, ha Szlovákiában valaki nem az ország hivatalos nyelvén szólal meg először. A múzeumokban a látóivalók túlnyomó többségét magyarázó szövegek csak szlovákul, legfeljebb angolul vannak feltüntetve. Mivel a látóivalók szinte mind kapcsolódnak valamilyen módon a magyar történelemhez vagy kultúrához, sőt, elsősorban a magyar látogatók számára szolgálnak érdekességgel, nem is beszélve arról, hogy az ország lakosságának tíz százaléka magyar anyanyelvű, meglepő és felháborító ez a mellőzöttség. Bár annak idején saját népük érdekében ők is megfogalmazták az autonómiát, ma hallani sem akarnak erről. Pusztán csak azért, mert a magyar nyelv megtartásának egyetlen lehetősége a Székelyföldön, Kárpátalján, Vajdaságban és a Felvidéken a ma még többen élők autonóm státusának a biztosítása.

Nem csodálkozom hát azon, hogy a borsiak ma szlovák iskolába íratják gyermekeiket, és azon sem, hogy a katolikusok szó nélkül túriki, hogy templomaikban szlovákul hirdessék az Isten igéjét. Ha látszólag önkéntesen is teszik ezt, a háttérben az állam kényszerítő ereje áll. A hibát a mindenkori vezetőkben kell keresni, akik még az uniós átállás után sem adták fel nyelvirtó szándékukat. Felelősség terheli az ottani magyar politikusokat is, és hibás a mindenkori magyar állam is. Egy magyarverés, melyet én is elítélek, könnyebben eladható, és hónapokig lehet vele foglalkozni, miközben pusztul a magyar nyelv. A moldvai csángók magyar nyelvű misézéséért küldöttségek keresik fel a mindenkori pápát, felvonulásokat rendeznek, és több ezer kilométeres biciklis zárandoklatot szerveznek, hogy felhívják rá a világ figyelmét, persze, jogos és dicséretes, amit tesznek – miközben javában folyik a Székelyföld kiárusítása is. Felvidéken a magyar nyelvű elemi oktatás fokozatos leépülése, Erdélyben az államilag támogatott magyar egyetem hiánya sorvasztja a magyar nyelvet. Megbocsáthatatlan vétek terheli érdekvédelmi szervezetünket tizennyolc év mulasztásáért.

Úgy érzem, a következő években is felkérjük Szent László királyunkat, hogy segítse elárvult magyarjait abban a harcban, melyet anyanyelvükért folytatnak. A szlovák államfőnek pedig azt üzenjük, hogy emelje hivatalos rangra a magyar nyelvet is a mai Szlovákia területén, ahogy ezt Európa több uniós államában már rég megtették a magyarnál kisebb nyelvek esetében is. Ígérjük, hogy akkor megfontolás tárgyává tesszük a magyar néphez intézett üzenetét. Addig is megmaradunk történelmünket és nyelvünket megbecsülő „idegeneknek“.*

*** Eredetileg megjelent a Háromszék c. erdélyi napilap 2007. július 4-iki és 5-iki számában (szerkesztett változat)**